GAZETA KRAKOWSKA

Nro 24.

Z KRAKOWA DNIA 22. MARCA 1812 Roku W NIEDZIELĘ.

WYROKI KROLEWSKIE.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu W Pałacu Naszym w Dreznie d. 15go miesiąc. Lutego roku 1812.

FREDERYK AUGUST

z Bożey Łaski Król Saski, Xże Warszawski &c. &c.

Rozciągaiąc przepisy w dekretach Naszych dnia 7 miesiąca Lutego 1809 roku w §. 26 pod literą f. i dnia 23 tego miesiąca i roku w §. 17 a oraz zaprowadzaiąc pewne prawidła w sprawach Instytutow i Beneficyow pod opieką, dozorem lub zarządzeniem zwierzchnim albo bezpośrednim Administracyi kraiowey będących, na przełożenie Naszego Ministra Spraw Wewnętrznych, i po wysłuchaniu Naszey Rady Stanu, postanowiliśmy i stanowiemy co następuie:

Art. 1. Każda Gmina, Instytut lub Posiadacz beneficyi maiący rozpocząć proces w sprawie, któraby do Sądu Cywilnego należała powinien wprzód zyskać pozwolenie na to od właściwey Rady Prefekturalney pod nieważnością aktu bez takowego pozwolenia zdziałanego i pod karą ponoszenia kosztow przez tego ktoby go wnieść poważył się.

Art. 2. Ktokolwiek Gminę Instytut lub posiadacza Beneficyi w takimże rodzaiu sprawy przed Sąd Cywilny, o rzecz do Gminy Instytutu lub do Beneficium należącą pozywać będzie, obowiązanym iest na dni trzydzieści przed wydaniem pozwu donieść o tym Radzie Prefekturalney właściwey dla strony zapozwać się maiącey, w doniesieniu tym przedmiot pozwu i powody na których go ma wspierać wymienić, a Prefekt zaświadczenie na odebranie takowego doniesienia podaiącemu wydać, winien będzie. Po upłynieniu dni trzydziestu działać sądownie mocen będzie, do pozwu swego dowód, że właściwey Radzie Prefekturalney o nim wprzód doniosł, załączywszy. Inaczey pozew przeciwko tym przepisom zaniesiony nieważnym będzie.

Art. 3. Gmina Instytut, lub posiadacz Beneficyi przegrawszy sprawę bądź z swego powodztwa, bądź z obrony będąc zapozwanym, nie mogą zaniechać appellacyi bez zezwolenia Rady Prefekturalney.

Art. 4. Podobnież bez zezwolenia Rady Prefekturalney nie mogą zaniechać odwołania się do Sądu Kassacyynego, gdzie podług praw odwołanie się ma mieysce, ieżeli wyroki dwóch Instancyi zgodnemi nie będą, a przeciwnie odwoływać się do Kassacyi od wyroku ostateczney Instancyi wyrok pierwszey Instancyi potwierdzaiącego, bez zezwolenia Rady Prefekturalney nie będą mogły.

Art. 5. Zyskuiący bądź w pierwszey bądź w ostateczney Instancyi wyrok przeciwko Gminie, Instytutowi lub posiadaczowi Beneficyi, prześle go Radzie Prefekturalney w kopii autentyczney, i na takowe przesłanie zaświadczenie Prefekta odbierze, które zaświadczenie tegoż samego dnia wydane mu będzie, i pod żadnym pretextem odmowionym bydź nie może, inaczey w przypadku nawet zaniechania appellacyi lub nieodwołania się z strony Gminy Instytutu, lub Beneficyatu do Kassacyi, exekucya daną nie będzie.

Art. 6. Gdyby upadaiący czas przedawnienia niedopuszczał czekania z wydaniem pozwu na zezwolenie Rady Prefekturalney, wolno będzie go wydać bez poprzedniczego opowiedzenia się, natychmiast iednak wydaiąc go do Sądu, uwiadomić o nim Radę Prefekturalną należy pod nieważnością aktu, w którym to przypadku termin prawem przeznaczony do odpowiedzi w Sądzie dla Gminy, Instytutu, i posiadacza Beneficyi o dni trzydzieści przedłużonym, w innych zaś przypadkach, gdzie opowiedzenie się Radzie Prefekturalney na dni trzydzieści przed wydaniem pozwu uczynionym było, termin pierwszy do odpowiedzi w Sądzie prawem przepisaney dla Gmin Instytutow i Beneficyatow podwoionym będzie.

Art. 7. Strona zyskuiąca przeciwko Gminie wyroki na zapłacenie przyszłych długow ze skryptu, a nawet hypotecznego, nie może uskutecznić exekucyi co do kapitału na funduszach Gminy, póki Rada Prefekturalna nie urządzi, iakim sposobem, i w iakim czasie Gmina zapłacić winna, z wolnem od tego urządzenia odwołaniem się do Rady Stanu, prowizye iednak od takowego długu niezwłocznie na terminach płaconemi i exekwowanemi będą.

Art. 8. Gminy żadnych długow bez zezwolenia Rady Prefekturalney i za potwierdzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych zaciągać nie mogą, w skrypcie długowym Gminy, czas, sposób, wypłacenia, i sposób exekucyi na przypadek niezapłacenia, opisanym bydź powinien.

Art. 9. O przedmioty w sporze będące zgody z Gminami, Instytutami i Beneficyatami w Radach Prefekturalnych właściwych za ich zezwoleniem zawieranemi, ieżeli w nich o czasowe użytkowanie iść będzie przez Naszego Ministra Spraw Wewnętrznych potwierdzanemi, ieżeli zaś wywłaszczania, zamiany, zrzeczenia się praw wieczystego tyczeć się będą, do Naszego potwierdzenia, za poprzedniczem roztrząśnieniem Rady Stanu przesyłanemi będą

Wykonanie tego Dekretu Naszym Ministrom Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych; a ogłoszenie w Dzienniku Praw Ministrowi Sprawiedliwości poruczamy.

(Pod.) *Frederyk August.*
(L.S. Przez Króla
Minister Sekretarz Stanu
Stanisław Breza.

Zgodno z oryg.
Felix Łubieński,
Minister Spraw:
(L.S.)
Ant Joneman, Sek. Jen.

Zgodno z oryginałem
Minister Sek. Stanu
Stanisław Breza.

II Wyrok pod dniem 19 *tegoż miesiąca.*

Chcąc zaprowadzić iednostayność w postępowaniu w rzeczach kryminalnych w Naszem Xięstwie Warszawskiem. Na przełożenie Ministra Sprawiedliwości, po wysłuchaniu Naszey Rady Stanu posta-

nowiliśmy i stanowiemy:

Art. 1. Dekret Nasz dnia 26 Lipca roku 1810 w Numerze 20 Dziennika Praw stanowiący Organizacyą Sądownictwa karzącego w czterech nowych Departamentach rozciągamy, i do sześciu dawnych Departamentow Naszego Xięstwa Warszawskiego.

Art. 2. Oprocz trzech Sądow Sprawiedliwości kryminalney Konstytucyą ustanowionych będą w każdym Departamencie dwa wydziały, a w Departamencie Poznańskim trzy wydziały Policyi poprawczey.

Minister Sprawiedliwości wraz z Ministrem Spraw Wewnętrznych podadzą Nam do potwierdzenia Naszego, i wskażą mieysca, gdzie wydziały te zasiadać maią.

Art. 3. Prócz wydziałow Policyi poprawczey Artykułem 2 ustanowionych, będzie w mieście Warszawie ieden wydział Policyi poprawczey, dla miasta Warszawy i iego okręgu.

Art. 4. Osoby do składu Sądow karzących dotychczasowych mianowane, odbywać będą obowiązki w Sądach nivieyszem Dekretem ustanowionych.

Wykonanie ninieyszey Woli Naszey, i umieszczenie Dekretu w Dzienniku Praw, Naszemu Ministrowi Sprawiedliwości zalecamy.

(*Podpisy iak wyżey.*)

Po przemowie W. Simonowskiego, Rektora, mianey o nowym układzie Nauk staraniom i pracą Prześ. Izby Edukacyyney szczęśliwie dokonanym i z początkiem roku do Szkół Narodowych zaprowadzonym, ile on przyczyni się do udoskonalenia rozumu i woli młodych Rodakow; w przytomności W. Wohlfeil, Członka honorowego Prześ. Dyrekcyi Edukacyyney i Wizytatora Szkół, tudzież Członków Wysokiego Dozoru Szkół Departamentowych, niektórych Osób Szkoły Główney i wielu innych szanownych Gości Płci oboiey, od dnia 9 Marca przez dziesięć posiedzeń odbywały się Examina w sześciu Klassach Szkoł Depart: z nauk Nowym Planom przepisanych, tudzież z ięzyków francuzkiego, niemieckiego, greckiego i Rysunków z wielkiém ukontentowaniem słuchaiących.

Po zakończonych Popisach W. Dymidowicz, Członek honorowy Prześ: Dyrekcyi Edukacyi Narodowéy i Wizytator, prezyduiacy na wszystkich Examinach, miał przemowę następuiącą:

" Gdy po zaprowadzeniu do tych szkoł nowego Planu Nauk szkołom Departamentowym przepisanego, delegowany przez dozor szkolny Deptu Krak. do znaydowania się na Examinach waszych w tym półroczu szkolnym Wam podawanych, miło mi było przyznam się słuchać Was ochoczo zręcznie i umieiętnie na podane sobie zapytania odpowiadaiących. — Uczniowie tak się sposobiący w Naukach, odpowiadaią zamiarowi Rządu Plan Nauk przepisuiącemu, nie zawodzą oczekiwania Rodzicow, odpowiadaią staraniu i pracy szanownych i światłych Rządzcow i Nauczycielow swoich, a zatem i nadziei kochaney Oyczyzny, która z Was synow swoich światłych i umieiętnie czynnych Obywateli w czasie swoim mieć pragnie i spodziewa się — Magistratura Naywyższa Edukacyyna w przekonaniu, że dobre wychowanie Młodych iest kamieniem węgielnym, na którym opiera się dobry byt i pomyślność Naro-

dow, że gdzie Nauki kwitną i są doskonalone tam i cała Narodowa społeczność obfituie w pomyślność, bogactwa i sławę; gdzie te są zaniedbane tam nędza i upadek prędzey lub poźniey nastąpić musi. — W tym przeto celu przepisała Plan Edukacyi dla młodzi kraiowey stósowny do gustu wieku, w którym żyiemy, do genıuszu i potrzeb kraiu, do położenia i związkow z Narodami obcemi, to iest: aby Polak tak wychowany, rozumiał mowę sąsiedzkich Narodow, przeymował od nich piękne sztuki, wynalazki i reguły przemysłu zbogacaiącego Narody, w czem Nas z żalem wyznaiąc wstecz za sobą ieszcze dosyć daleko inne zostawiły Narody. — Tenże Plan przepisuie Nauki, które zbogacaią pamięć człowieka potrzebnemi w życiu wiadomościami, prostuią serce i zwracaią do obyczaiow iakie powinny zdobić lud Chrześciański. — Inne odkopuią i rozwiiaią władze rozumu, one powiększaią i doskonalą czyniąc człowieka zdatnym do przedsięwzięcia i wykonania dzieł i powinności towarzyskiego życia, tak względem Boga i bliźnich, iako też i względem samego siebie. — W takiem Rysie i w takiem układzie Nauk i Umieiętności któż nie widzi, iż Magistratura Naywyższa Edukacyyna usiłuie Was zrobić cnotliwemi ludzmi, wiernymi Bogu i Monarsze, użytecznymi sobie samym i kraiowi, Obywatelami. — Usiłuycie przeto młodzi Polacy korzystać z tey tak dobroczynney dla was Edukacyi, a sposobiąc się i doskonaląc w Naukach wam przepisanych okażcie na was, żeście Potomkowie Polakow lubiących zawsze Nauki, a nawet, gdy tych w kraiu nie było poszukuiących za granicą u obcych Narodow, że iesteście młodzieżą zdatną zawsze tak do nauczenia się ięzykow obcych iako i wszelkich Nauk, sztuk i umieiętności, Obywatelami młodemi Departamentu, który zaszczytem Obywatelstwa między innymi w kraiu celuie, żeście są uczniami tey szkoły, z którey światło rozchodziło się po wszystkich nawet odległych niegdyś Prowincyach Narodu naszego, z którey tylu dawnych Polakow czerpali, iak ze źrzódła światło, Nauki i Obyczaie, które ich w różnych stanach i urzędach wiekopomną sławą okryły, a nawet macie żyiących wielu tak na cywilnych, iako i woyskowych Urzędach sobie zaszczyt, a Oyczyznie pożytek i sławę przynoszących. — Nakoniec że wy naypierwsi iesteście tym pokoleniem szczęśliwym, które powstaiącey Oyczyzny sławę, Bogactwa, obfitość i byt pomyślny zaszczepić i na stałych zasadach założyć powinno. — Ziemia wasza Oyczysta obfita w rozmaite płody naturalne tak widoczne, iako i pod iey powierzchnią ukryte, woła na was głośno, iż oczekuie z was i mieć pragnie umieiętnych i światłych Inżynierów, zręcznych Górnikow, Botanikow, i Badaczow przemyślnych i kray Oyczysty zbogacaiących gospodarzy i kupcow, a wszystkich umieiętnych czynnych cnotliwych i do kraiu swego przywiązanych Obywateli. — Tym hasłem i temi uczuciami powodowani w dalszym nabywaniu Nauk i umieiętności sprawicie zapewne pociechę naylepszemu sercu Monarchy ulubionego z dawna od całego Narodu; Monarchy, który Ludy Berłu swoiemu podległe szczęśliwymi i sławnymi mieć pragnie. — Zadosyć uczynicie nieprzerwanemu staraniu Magistratury Naywyższey Edukacyyney i Mądremu, pełnemu cnot Oby-

watelskich i przywiązania do oyczystego Dobra Jey Naczelnikowi, uwieńczycie zabiegłe i przykrościami napełnione prace Szanownego Rządzcy i Nauczycielow waszych, spełnicie oczekiwanie Rodzicow i Krewnych waszych, a nadewszystko odpowiecie nadziei kochaney Oyczyzny, dla którey Obrony, Sławy i dobrego bytu Polacy niczego oszczędzać nie zwykli. „

Po czem w Imieniu JW. Hr. Sebastyana Sierakowskiego, Rektora Szkoły Główney, dla siedmiudziesiąt uboższych, pilnych i obyczaynych Studentow rozdane zostały stipendia.

Z Hamburga d. 28 Lutego.

Oznaymione tu co następuie zostało:

" Marszałek Xże Auerstädt i Eckmühl, dowodca 1go korpusu Wielkiego woyska, &c. Jeneralny rządca anzeatyckich miast, staraiąc się stosownie do odebranego pełnomocnictwa o bezpieczeństwo brzegow iego obwodu, stanowi: każdy związek z Anglikami w Helgoland uważany będzie iako zdrada i szpiegowstwo. Każdy okręt skoro się okaże, iż był w Helgoland lub ztamtąd przybywa czyli on przywiezie nieprzyiacielską korrespondencyą, albo osadowe towary lub nie, będzie zatrzymany i dowodca iego śmiercią ukarany. Lud okrętowy będzie także śmiercią ukarany, ieżeli okaże się, iż do tego należał, a ieżeli nie, każdy zdatny do służby morskiey odesłany zostanie od brygady do brygady aż do Antwerpii i do tamteyszey służby morskiey użyty; niezdatny zaś lud do służby ukarany zostanie 3 miesięcznem więzieniem. Marszałek jeneralny rządca stanowi natychmiast nieustaiącą kommissyą woyskową, która podobne przestępstwa sądzić będzie. (Tu następuią członki kommissyi.) Kommissya ta mieć będzie swoie siedlisko w Ritzebütel. Wszyscy obwinieni maią bydź do więzienia tego mieysca odesłanemi. Postanowienia ninieyszego wyroku nie rozciągaią się do okrętow angielskich, które rozbić się pod brzegami mogą, ani do ludzi, których Anglicy na ląd wysadzą, bo względem tych zachowane będą rozkazy Cesarza. Co się tycze zabranych nieprzyiacielskich okrętow, zachowane będą przepisy woienne. Wydane przez kommissyą wyroki będą w obu ięzykach wydrukowane i w całey 32giey woyskowey dywizyi poprzybiiane. Kopiie ich będą Ministrom woiennemu i ogólney policyi, iako też naczelnemu dowodcy w tey dywizyi i dowodcom w każdym okręgu przesłane. Ninieyszy wyrok będzie prefektom przesłany, który każą przez prezydentow gminnych i plebanow ogłosić. — Działo się w Hamburgu d. 11 Lutego 1812.

Marszałek, Xże Auerstädt i Eckmühl.

Z Madrytu d. 10 Lutego.

Margrabia Rio-Melanos, rządca prowincyi Gwadalaxara, zniszczył d. 7 b. m. na czele 700 piechoty i 400 jazdy za iednym zamachem wszystkie kupy rokoszanow tey prowincyi, które pod sprawą Empecinada 3500 ludzi wynosiły, z których 1172, a między temi 25 officerow w niewolą zabrano, resztę zabito lub raniono.

Z prowincyi Walencyi nadchodzą ciągłe przyiemne doniesienia: wszystko tam iest spokoyne, mieszkańcy okazuią naylepszego ducha i wszędzie związek zapewniony.

Jenerał Expert, rządca Segowii, rozpędził przez wysłany oddział woyska u-

wiiaiącą się w tey okolicy kupę Abrila; zabrał z niey Porucznika Pablo z 7mią ludzi i 17 koni.

Z Londynu d. 25. *Lutego.*

Nowe minifteryum ieszcze nie ieft urządzone. Wczoray o godzinie 3 po południu Lord Caftlereagh zaprowadzony zoftał na audyencyą do Xcia Rejenta i odebrał z rąk iego pieczęć iako pierwszy minifter do spraw zagranicznych. Xzęta Norfolk i Bedford mieli we środę audyencyą u Xcia Rejenta.

Admirał Kotton, który dowodził kanałową flotą, umarł.

Woienny ftatek Akteon przywiozł wiadomość, iż nasze woyska zbuntowały się w St. Helen. Buntownicy pochwycili rządcę, którego potem, gdy porządek przywrocony zoftał, wydali. Siedmiu hersztow rozftrzelano, a 40 buntownikow do Anglii odesłano.

Z Rzymu d. 10 *Lutego.*

J. C. Mość przeznaczył wyrokiem pod d. 15 Stycznia 500,000 fr. z dobr narodowych na powiększenię pensyi biskupów i plebanow w departamentach Rzymu i Trasimeny. Tak więc przywrociciel ołtarzow ftara się o ich przyftoyne utrzymanie.

Z Neapolu d. 18 *Lutego.*

Xże Carignan, prezydent sekcyi skarbowey w radzie ftanu i zawiadowca banku, zaftąpi Xcia Campochiaro w zaszczycie miniftra J. K. Mci przy dworze Francuzkim.

D. 26 p. m. woienny bryk angielski Black-Prince rozbił się w okolicach Gerace. Statek ten powracał z krążenia w Ameryce do Messyny; uzbroiony był 12 pięknemi metalowemi działami i 58 ludzmi osadzony. Uderzony przez wicher o skałę tak dalece uszkodzony zoftał, iż wszyftek lud byłby się utopił, gdyby nie ludzkość i wspaniały ratunek mieszkańcow. Jeden tylko maytek i ieden żołnierz padli ofiarą swey odwagi i gorliwości. Zabrany w niewolą lud odbywa kwarantanę. Działa i lepsze rzeczy wyratowane z tego ftatku zoftały.

Wyrokiem d. 14 b. m. J. K. Mość mianował Radcę ftanu Xcia Campochiaro, dyrektorem jeneralnym rzek i lasow.

Z Wasingtonu d. 26 *Lutego,*

Prezydent Ziednoczonych ftanow Ameryki posłał do senatu i izby reprezentantow naftępuiące poselftwo:

"Udzielam kongressowi lift nadzwyczaynego Posła i pełnomocnego Miniftra W. Brytanii do sekretarza ftanu i odpis oftatniego. Lift ten przekonywaiący nas na nowo o nieprzyiacielskich zamiarach rządu Angielskiego przeciw naszem prawom narodowem, usprawiedliwia zupełnie nasze kroki, które przedsiębierzemy do poftanowienia się w ftanie do ich obrony.

(Pod.) *James Madison.*

Powyższy lift Posła Angielskiego, P. Forfter, pisany ieft pod d. 17 Grudnia 1811. Zali się w nim przeciw fałszywemu wyftawieniu pretensyi W. Brytanii, które w publiczności rozpuszczono, i mniema, iż powinien tę uwagę uczynić, ponieważ to wyftawienie dąży do roziątrzenia umysłow bez żadnego fundamentu.

Odpis P. Monroe, sekretarza ftanu, na lift P. Forftera ieft pod d. 14 Stycznia pisany i za nadto długi, ażeby mogł bydź w dzisieyszey gazecie umieszczony. Wypisuiemy z niego naftępuiący kawałek:

"Lecz WPan utrzymuiesz ieszcze, że

Francuzkie wyroki nie są odwołane, i na dowod tego przywodzisz wyiątek z listu P. Russel, to iest: że po 1wszym Listopada niektóre amerykańskie okręty płynące do Anglii zabrane zostały. Na to znayduie się w tymże liście dostateczna odpowiedź, że wszystkie amerykańskie okręty, które w tey podróży zabrane zostały na mocy wyrokow Berlinskiego i Medyolańskiego, powrócone zostały właścicielom, iak tylko dowiedli, że ich są własnością. „

P. Monroe kończy list swoy temi wyrazami: "Zważaiąc postępowanie rządu Angielskiego w wszystkich iego czynnościach, nie można nic innego w nich dostrzedź, iak tylko ciągłego ducha nieprzyiaźni przeciw prawom i interessom Ziednoczonych stanow. „

Osmy pułk milicyi Wirginii, zebrany w Lexmithon, posłał następuiący adress do prezydenta Ziednoczonych stanow:

"Nadeszła chwila, w którey honor i prawa narodowe utrzymane bydź powinny tęgością ludu. Lubiemy pokoy; lecz i cierpliwość na swoie granice: iezeli wypada prowadzić woynę z Angliią, uważać ią będziemy z stałością i uczuciami, iakie nam przystoią. Jesteśmy dziećmi iedney familii, i iezeli któremu Amerykaninowi w nayodlegleyszem nawet ustroniu włos zakrzywiony zostanie, czuiemy takową zniewagę i gotowemi iesteśmy mścić się za nią, iak gdyby nam samem była wyrządzona. Uzbroione są nasze ramiona i prosiemy ich użyć. Wzgórki Bunker posłużą nam zarowno do połączenia się, iak równiny Saragota; bić się zarowno będziemy, tak nad brzegami atlantyckiego morza iak w pustemach Kanady. Niechay nas oyczyzna wezwie, nasze ramiona i serca do niey należą! „

Mowią, iz Indyanie żądaią pokoiu, i że wydali proroka i iego brata Jenerałowi Harrison.

D 28 Lutego. — Zapewniaią, iż P. Forster żądał wyraźney odpowiedzi na pytanie następuiące: "Czyli uzbroienia nasze dzieią się w celu zagarnienia którey posiadłości Król Jmć W. Brytanii? „

Słychać, iż na przypadek woyny z Angliią ofiarowało się 50,000 ludzi opanować wyższą i niższą Kanadę bez żadnego kosztu rządu naszego.

Z Smirny d. 30 Listopada.

Woyska rządcy Egiptu, pod rozkazami iego syna będące, opanowały miasto Jedda, i postępuią daley.

Z Abbewil d. 29. Lutego.

D. 7 b. m. na ięzyku ziemi St. Quentin morze odbiegło wieloryba ogromney wielkości. Zaledwo dostrzeżony został, gdy zbiegli się wszyscy nadbrzeżni mieszkańcy i porąbali go na sztuki. Zapewniaią, iż przeszło 30 czterokonnych wozow było tey oczwiary, z których spodziewaią się przeszło 4000 funtow zyskać tronu. Wieloryb ten miał 14 łokci długości, a 3 wysokości. Mowią, iż za pierwszem go uderzeniem toporem tak przeraźliwie ryknął, iż wiele osób upadło i omdlało z przestrachu.

Z Salzwedel d. 19. Lutego.

Zdarzenie rownie okropne, iak nadzwyczayne w nocy z 14 na 15 b. m. przeraziło nas strachem. Przez cały dzień 14 było niebo wypogodzone, ale ku wieczorowi zachmurzyło się. Wzniosł się na ow czas gwałtowny wicher, któremu towarzyszył na przod wielki deszcz, potem śnieg. O godzinie 2giey po północy prze-

budzonemi nagle zostaliśmy mocnem uderzeniem pioruna. Ogromna massa ognia wysypała się na miasto. Poczyniono zaraz potrzebne środki do ugaszenia pożaru. W 10 minut po pierwszym, uderzył drugi piórun w wieżą kościoła P. Maryi i widziano wylatuiące iskry z kopuły. Uderzono wedzwon na trwogę, ale iskry nie pokazywały się więcey. Odważny młodzieniec wylazł pomimo gwałtownego wichru na wierzchołek dzwonnicy, ale nie znalazł żadnego śladu ognia. Prezydent postawił 3 ludzi na straży na dzwonnicy, a mieszkańcy, wyiąwszy ludzi przy sikawkach, powrocili, nie bez boiażni iednak do swych domow. W godzinę uderzył nie mniey mocny trzeci piorun w tąż wieżą; obalił dwoch ludzi będących na straży i cokolwiek w ramiona skaleczył, trzeci, który stał wyżey, nie doznał żadnego uszkodzenia. Widzieć się znowu dały iskry z wieży i pobliskich domow. Uderzono powtornie na trwogę; każdy stanął na swoim mieyscu, ale iskry zniknęły tak, iak pierwszą razą i nie widać było żadnego śladu pioruna. Zaledwo rozpoczęły się te poruszenia, gdy czwarty i piąty piórun uderzył w tęż mieysce, ale tak, iak pierwsze bez żadney następności. Huk tych piórunow iednako mocnych, podobnieyszy był do wystrzału z działa, niżeli do huku piórunowego. Ogień zdawał się w ogromie padać z nieba i nie które części miasta zasypał. Nikt tu z mieszkaiących nie widział podobnego zdarzenia i przepędził noc w niespokoyności. Gdyby piórun był zapalił wieżą, większa część miastą byłaby spłonęła, bo dla gwałtownego wiatru nie podobny był ratunek. Nie podobna opisać przestrachu mieszkańcow i radości, gdy zobaczyli się oswobodzonemi od grożącego niebezpieczeństwa. Oba trafieni od pioruna ludzie nie podlegaią żadnemu niebezpieczeństwu. Uznano za powinność donieść o tem zdarzeniu, które godnem iest zastanowienia fizykow.

Z Berlina d. 12. Marca.

Onegday przebiegł gabinetowy Francuzki goniec Dragon przez miasto nasze z listami z Paryża do Peterzburga.

Z Bukarestu d. 22. Lutego.

Podług ostatnich doniesień od Dunaiu wszystkie woyska Rossyyskie, które na prawy brzeg tey rzeki przeszły, wrociły się na lewy. Nie inna zapewne tego przyczyna iak tylko rozciecz, która grozi przerwaniem związku między obiema brzegami, bo nie przyszło ieszcze do nieprzyiacielskich krokow, a przynaymniey nic tu o tem nie słychać.

Przeprawienie się Rossyyskiego korpusu pod Szystową za Dunay zrobiło załogę Turecką Ruszczucką baczną na wszelki napad. Jenerał Harting, który z Totrokan zdawał się chcieć uderzyć na Tilig-Oglu, ajana Sylistryi, cofnął się także dla upadłego wielkiego śniegu i wczoray tu przyiechał.

Zabrane w Szystowie towary ogłoszone zostały za dobrą zdobycz, co wielką sprawiło trwogę pomiędzy wszystkiemi kupcami.

Chalib-Efendi, pełnomocnik Turecki, zdaie się ciagle bez odpowiedzi z Stambułu zostawać; dziś wyprawia tam znowu gońca.

Jenerał Sass przybył tu z Kraiowy, i iest rownie iak Wodz naczelny Hrabia Kutuzow cokolwiek słaby.

DODATEK

DO No 24.

GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 22. MARCA 1812 Roku W NIEDZIELĘ.

Z Tryestu d. 22. Lutego.

D. 8. b. m. zgromadziły się wszystkie cywilne i woyskowe władze w Gorycyi, gdzie na obchod odniesionego w Hiszpanii zwycięztwa przez woyska Cesarskie wyprawiono wielką uroczystość, na którą naypierwsze w kraiu familiie zaproszono.

Od szczęśliwey epoki, w którey Cesarz Napoleon zaczął nad temi prowincyami panować, wszystko nowego nabiera życia; mieszkańcy rożnych tych kraiow, którzy niedawno obcemi względem siebie byli, iedną tylko dziś stanowią familiią. Stałe urządzenie zapewnia trwałe szczęście każdego; J. C. K. Mość w rownym z Francyą stopniu rozlewa swoie dobrodzieystwa na Illiryą; żołnierze tych okolic powołanemi są do dzielenia chwały w wsławionemi hufcami, które pod dowodztwem Napoleona zwycięztwo tylko znaią. Wznosi się illiryyska siła morska dla pomszczenia lądu! Sławni z mądrości rządcy podnoszą wszędzie rolnictwo, handel i zachęcaią do pracy. Sławne ustawy wielkiego ludu, nieśmiertelne Xięgi, nad któremi Napoleon, zdobywaiąc świat, myślał, zaprowadzone iuż u nas są; publiczna instrukcya powierzona świątłym mężom, zapewnia szczęście potomkow; miasta się upiękniaią; wielkie gościńce obiecuią łatwe i bezpieczne związki wewnątrz; słowem nie ma żadnego ustanowienia, któreby nie kazało wierzyć, że prowincye te zostaią iuż od wieku pod panowaniem potężnego i mądrego Monarchy, a przecięż dopiero dwa lata upłynęły, iak dostały się pod iego berło.

Z Frankfortu d. 2. Marca.

Gazeta tuteysza umieściła co następuie o teraźnieyszem urządzeniu W. Xięstwa Frankfortskiego: Cały kray składa się z 4 departamentow, to iest z Frankfortskiego, Aszaffenburskiego, Fuldayskiego i Hanauskiego. Ministeryum dzieli się na sześć sekcyy, to iest: sprawiedliwości, spraw wewnętrznych, policyi, woiennych, służby Bożey i skarbowych. Na czele administracyi każdego departamentu znayduie się prefekt z jeneralnym sekretarzem i 4 radcami. Całe W. Xięstwo zawiera 96 3/4 mil kwadratowych i 303,092 mieszkańcow. Siła woyskowa składa się z iednego pułku trzech bataliionowego piechoty, iedney kompanii artyleryi, iedney inżynierow, korpusu bezpieczeństwa ogólnego, iednego szwadronu huzarow i kom-

Przy zaczenaiącey się kwartalney prenumeracie na Gazetę Krakowską od 1go Kwietnia r. b. uprasza się o wczesne zgłoszenie, a mianowicie mieszkaiących po prowincyach lub za granicą.

panii strzelcow konnych.

Rządca tuteyszy Hrabia Tascher powrocił d. 27 p. m. z swey podroży do Medyolanu.

Xże Henryk Wiktor Wied - Neuwied, urodzony d. 7 Listopada 1788 umarł d. 30 Styeznia.

Od Moguncyi do Frankfortu, a stamtąd aż do Hanau naprawiaią teraz spieszno drogi, do czego kilka tysięcy chłopow zwołano.

Rozmaite Wiadomości.

Gazeta W. Xięstwa Badeńskiego donosi, że Xże Elchingi, Marszałek Ney, spodziewany był d. 2 Marca w Frankforcie.

W królestwie Włoskim w każdym powiecie znaydować się ma na przyszłość przynaymniey ieden dom dla podrzutkow. Do sześciu lat chowane będą przez mamki lub kobiety, potem chłopcy rozdanemi zostaną pomiędzy wieśniakow lub rzemieślnikow, a w roku 11tym oddanemi będą pod rozrządzenie ministrow woiennego i morskiego.

Jenerał Blake przybył do Paryża.

Rozwiedziona niedawno małżonka byłego Króla Szwedzkiego (Gustawa Adolfa) Fryderyka Dorota Wilhelmina, iest czwartą z piąciu córek panuiącego W. Xcia Badeńskiego, z których naystarsza tylko nie iest zamężną. Z trzech zamężnych iest iedna za Królem Bawarskim, druga za Imperatorem Rossyyskim, a trzecia za Następcą W. Xcia Hessen-Darmstadt. Rozwiedziona urodziła się d. 12 Marca 1781 zaślubiła się d. 31 Październka 1797 i iest matką czworga dzieci; syna i 3 córek. Z Bazylei piszą, iż były iey małżonek przenosi się do Zurich.

Król Szwedzki potwierdził pod d. 7 Stycznia mianowania przez Następcę tronu wczasie iego choroby poczynione.

Podług doniesień z Wiednia pod d. 26 Lutego, stoiące dotąd w Czechach dwa bataliiony strzelcow odebrały rozkaz udania się do Galicyi.

Rozchodzi się pogłoska, że przechod osadowych towarow angielskich zabroniony zostanie przez kraie Austryackie.

Ostatni rocznik kancelaryi długości w Paryżu zawiera następuiące podania ludności Francyi i sprzymierzonych kraiow: I. Sto trzydzieści departamentow państwa Francuzkiego, nie rachuiąc woyska i wyspy Elby, 42 mill. 406,142 mieszkańcow, (z których Paryż ma 580,609; Rzym 144,252; Amsterdam 210,000.) II. Dwadzieścia departamentow królestwa Włoskiego 6 mill. 508,931 (Medyolan liczy 124,798, a Wenecya 150,000.) III. Illirya 1 mill. 531,000. IV. Czternaście prowincyy królestwa Neapolitańskiego 4 mill. 590,000 (Neapol ma 412,000.) V Luka i Piombino 190,030. VI. Hiszpaniia zawierała w roku 1797 z Kanaryyskiemi wyspami i Ceutą 10 mill. 541,221. (Madryt 167,607.) VII. Dziewiętnaście kantonow ligi Szwaycarskiey 1 mill. 439,273 (z dodatkiem, iż daleko większa znayduie się tam ludność.) VIII. Bawarya, na 9 cyrkułow podzielona, 3 mill. 339,828. IX. Królestwo Westfalskie 2 mill. 855,973. X. Królestwo Saskie, na 14 cyrkułow podzielone, 1 mill. 993,588. XI. Królestwo Wirtemberskie, na 12 cyrkułow podzielone 1 mill. 391,959. XII. Xięstwo Badeńskie, na 9 cyrkułow podzielone, 949,639. XIII. W. Xięstwo Heskie, na 3 cyrkuły podzielone, 555,922. XIV. W. Xięstwo Frankfortskie, maiące 4 departamenta, 290,445. XV. W. Xięstwo Wircburskie 275,000. XVI.

Xięstwa ligi Reńskiey niższego rzędu i mill. 632,297. XVII. Xięstwo Warszawskie 3 mill. 800,262. Okrągłą liczbę biorąc ludność państwa Francuzkiego z sprzymierzonemi kraiami wynosi więc 82 millionow.

DONIESIENIA.

Radca Stanu Dyrektor Jeneralny Dóbr i lasów Narodowych, uwiadomia ninieyszem, iż w skutek Dekretu Nayiaśnieyszego Pana pod 15 Lutego r. b. w Dreznie wydanego odbywać się będą tu w Warszawie w Biorze Dyrekcyi Dóbr Narodowych w domu Zielińskich przy ulicy Rymarskiey pod Nrem 744 stoiącym swoie posiedzenie maiącey, układy względem sześcioletniego Dóbr Narodowych nie tylko przez licytacyą, ale tez i z wolney ręki zadzierżawienia, iako to:

Na dniu 7m Kwietnia r. b. puszczone będą z Departamentu Krakowskiego, Dobra Łobzow, Rakowice, Batowice, Węgrzce, Szczepanowice i Starostwo Stobnickie.

Na dniu 8m Kwietnia z Departamentu Radomskiego, Starostwo Przedborskie, Grabkow, Łukawa. — 9go Kwietnia z tegoż Departamentu, Starostwo Zwoleńskie i z Departamentu Krakowskiego Dobra Nasiechowice z Dziewięciołami.

Na dniu 10 Kwietnia z Departamentu Krakowskiego Dobra Tonie, Dziekanowice, Bedaczow, Brzozowka, Łososkowice.

Na dniu 11 Kwietnia z tegoż Departamentu Dobra Podskalany, Macieiowice, Bolechowice, Swoszowice i Brończyce.

Na dniu 13 Kwietnia z Departamentu Siedleckiego, Dobra Chodow, Wołynce i Kremna.

Na dniu 14 Kwietnia z Departamentu Krakowskiego, Dobra Drugnia i Starostwo Szydłowskie, tudzież z Departamentu Radomskiego Klucz Cisowski.

Na dniu 15 Kwietnia z Departamentu Radomskiego, Starostwo Osieckie, Ekonomia Iłzecka i folwark Szewna wraz z funduszem Kanonii i należącemi do tegoż fundusz Dziesięcinami.

Na dniu 16 Kwietnia z Departamentu Siedleckiego, Naddzierzawa Siedlec i folwark Zabokliki — z Departamentu Warszawskiego Dobra Mlęcin, Jadow, Kołodziąż.

Na dniu 17 Kwietnia z Departamentu Siedleckiego Dobra Razne, Kownatki i Przytoczno, zaś z Departamentu Warszawskiego Dobra Gwizdały i Dębe wielkie.

Na dniu 20 Kwietnia z Departamentu Lubelskiego Dobra Tatary wraz z Browarem i Propinacyą w małych Piaskach, Piotrkow, Zemborzyce z częścią Wrętkowa, Dziesiata.

Na dniu 21 Kwietnia z Departamentu Lubelskiego Dobra Krempiec z Janowicami, Urzędow, Chutcze, Stulno i Swidnik wielki.

Zyczący więc sobie obięcia którychkolwiek Dóbr w dzierżawę zechcą w dniach do licytacyi wyżey oznaczonych z rana od godziny 9tey, a po południu od godziny 4tey znaydować się. — Ostrzegaią się przytem Pretendenci, iż tylko ci do licytacyi lub układow będą przypuszczeni, którzy swoią kwalifikacyą, to iest: fundusz pewny na kaucyą połowie summy dzierżawney wyrownywaiącą wskażą i zaraz na wstępie do układow Vadium czyli zakład równaiący się czwartey części summy na intratę podaney złożą.

Warunki ogólne pod którémi zadzierżawienie nastąpi, nie tylko przy Akcie licytacyi ogłoszone zostaną, lecz każdy życzący sobie osiągnienia dzierżawy też warunki i wyciągi intrat od 15 Marca r. b. poczynaiąc w Biorze Dyrekcyi Jeneralney dla powzięcia informacyi sobie okazane mieć może. — W Warszawie dnia 1go Marca 1812 roku.

Badeni.
Alex Mazaraki.

Dnia siodmego Kwietnia, gontów kóp tysiąc kilka set, tarcic zaczna ilość, oraz żyto i przenica w Mnichowie. — Dnia osmego owies, Jęczmień, groch żyto w Mzurowy, tudzież w dniach dziewiątym i dziesiątym Kwietnia r. b. 812 jęczmień i żyto w

Ossowey to ieſt: w dobrach W. Józefa Wąsowicza w Powiecie Jędrzeiowskiem Departamencie Krakowskim leżących, we dworze pod Nrem 1 na satysfakcyą 3910 złp. z prowizyami w talarach JW. Adamowi z Woli Kmicie winnych i expens w drodze exekucyi sposobem licytacyi publiczney zagotową kurant monetę urzędownie sprzedawane będzie. — Oczem publiczność uwiadomiam. Dan w Jędrzeiowie d. 12 Marca 1812.

Jgn: Rzuchowski, Komornik Pow. Jęd: Depar. Krakow.

Wieś w Powiecie Szkalmierskim Departamencie Krakowskim ieſt do sprzedania lub zamianny na inną mnieyszą; zatem życzący sobie iey rozmiar widzieć i chcący zamienić lub kupić raczy się udać do W. Woiewodzkiego Patrona przy Trybunale Krakowskim na Gołębiey ulicy pod Nrem 253 mieszkaiącego, u którego cały rozmiar i Inwentarz widzieć można będzie i o układach dowiedzieć się.

Prezydent Municypalności Miaſta Wolnego Handlu Krakowa podaie do publiczney wiadomości, iż dochod Mieyski Lądowe zwany w aręde na czas od 1go Grudnia 1811 do 31 Maia 1813 roku, ſtanowiąc za cenę fiskalną 1025 zł. pol. 2 gr. w srebrney grubey monecie roczney arędy, na dniu 26 Marca r. b. o godzinie 9 z rana w domu Municypalnym miaſta Krakowa więcey daiącemu publicznie wypuszczonym będzie.

Każdy więc życzący sobie tey arędy, ma się w mieyscu i czasie wzwyż wyznaczonym w 10 procentowe vadium 102 zł. pol. 15 gr. wynoszące zaopatrzonym ſtawić. Warunki licytacyi każdy interessowany przeyrzeć może w kalkulaturze mieyskiey. — W Krakowie d. 16 Marca 1812 roku.

W zatrudnieniu Wgo Prezydenta.

Walenty Bartsch, 1wszy Ław.

Kozdraӱski, Sekr.

Prefekt Departamentu Krakowskiego, do publiczney podaie wiadomości, iż na dniu 14tym miesiąca Kwietnia roku bieżącym o godzinie 9tey ranney odprawiać się będzie w mieście Busku licytacya Propinacyi tamteyszey w trzechletnią dzierżawę od dnia 1go Czerwca 1812 do oſtatniego Maia 1815 roku wypuścić się maiącey.

Summa szacunkowa rzeczoney Propinacyi ieſt opłacana w upływaiącym roku, dzierżawna kwota 2300 zł. pol od którey się licytacya rozpocznie.

Zyczący sobie więc powyższey dzierzawy opatrzeni Vadium w dziesiątey części Summie szacunkowey wyrownywaiącym, na oznaczonym dniu i mieyscu znaydować się zechcą, gdzie im dalsze warunki licytacyi, i punkta dzierżawy oznaymione będą. Dan w Biorze Prefekta dnia 29go Lutego 1812.

Wodzicki, Prefekt.

Kalinka Zas. S. Jgo.

Dnia siodmego Kwietnia tysiąc ośmset dwunaſtego Roku rózne meble, iako to: portrety, landszafty, osoby alabaſtrowe, ſtołki, komody, kanapy i ſtoliki machoniowe, zegary i inne ruchomości w pałacu przy Krakowie na Wesołey pod liczbą 229 na Angielskim zwanym za gotową srebrną monetę z mocy wyroku Trybunału Cywilnego Pierwszey Inſtancyi Departamentu Krakowskiego dnia dwudzieſtego szoſtego Liſtopada tysiąc ośmset iedenaſtego roku zapadłego sprzedawane będą. Wszyscy przeto chęc kupna rzeczonych effektow maiący tak dnia siodmego iako też i naſtępnych dni Kwietnia roku bieżącego w rzeczonym mieyscu od godziny dziewiątey do dwunaſtey przed południem, a od trzeciey do szoſtey po południu ſtawić się zechcą. — Dan w Krakowie dnia czternaſtego Marca 1812 roku.

Jan Konty Kowalski, K. T. C. P. I. D. K.

Sąd Policyi Poprawczey Obwodu Krakowskiego, przypozywa ninieyszym pooſtatni raz Woyciecha Boruckiego lat 22 maiącego rodem z Libiąża małego, rolnika bywszego w woysku Xięſtwa Warszawskiego kanoniera o dopełniony na osobie Stanisława Glimosa z Jarmarku z Chrzanowa powracaiącego rozboy ołwiniorego dnia 27 Czerwca 1811 z aresztow kryminalnych zbiegłego z nakazem, ażeby przed Sądem w przeciągu dni 60 osobiście ſtawił sie, inaczey bowiem za winnego uznany i zaocznie sądzony zoſtanie. W Krakowie dnia 23 Lutego 1812.

Od J. K. X. Mość Sąd Policyi poprawczey obwodu Krakowskiego.

Więckowski. Huszowski. Michiński.